

Κείμενα και συγγραφείς της νεοελληνικής λογοτεχνίας 1930-1980

Διδάσκων: Αναπλ. Καθηγητής Ιωάννης Παπαθεοδώρου

1^η ενότητα: «Εισαγωγή στο νεοελληνικό Μοντερνισμό»

**Γνωριμία με τα μοντερνιστικά κινήματα. Προσέγγιση μοντερνιστικών
έργων της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Όρια και αποκλίσεις από το
ευρωπαϊκό παράδειγμα.**

Ενδεικτικό υλικό Μελέτης

Μοντερνισμός, Wikipedia

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

Το λήμμα της Wikipedia σκιαγραφεί το πλέγμα των μοντερνιστικών κινημάτων που κάνουν την εμφάνισή τους από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα ως το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο μοντερνισμός γεννιέται ως αντίδραση στο ρεαλισμό και τον ορθολογισμό του Διαφωτισμού απορρίπτοντας κάθε βεβαιότητα και υιοθετώντας τις πολλαπλές αντιλήψεις της πραγματικότητας. Στην ουσία, πρόκειται για μια ρήξη με τους παραδοσιακούς καλλιτεχνικούς τρόπους έκφρασης, η οποία συνδέεται με τις ιστορικές συνθήκες της εποχής: νεωτερικότητα, καπιταλισμός,

Ενδεικτικό υλικό Μελέτης (συνέχεια)

Μοντερνισμός, Wikipedia

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

τεχνολογική εξέλιξη. Οι παραπάνω ιστορικές συνθήκες διαμορφώνουν μια πολύπλοκη και διαρκώς μεταβαλλόμενη πραγματικότητα, στην οποία η θέση του ατόμου θεωρείται επισφαλής. Τα μοντερνιστικά κινήματα καταπιάνονται με αυτή ακριβώς την ανησυχία και τον παραλογισμό του σύγχρονου κόσμου. Το συγκεκριμένο κείμενο μας βοηθά να κατανοήσουμε τον αντίκτυπο των μοντερνιστικών ιδεών στην πολιτική και τη φιλοσοφία και τις διάφορες καλλιτεχνικές εκφάνσεις του.

Literary Modernism, Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Literary_modernism

Το λήμμα της Wikipedia εστιάζει στο λογοτεχνικό μοντερνισμό πραγματοποιώντας αναφορά στους κυριότερους εκπροσώπους του σε Ευρώπη και Αμερική. Παράλληλα, επιχειρείται η σύνδεση της λογοτεχνικής παραγωγής με τις ιστορικές συνθήκες της εποχής (Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, ραγδαία τεχνολογική πρόοδος, διάχυτη ανησυχία για το μέλλον της ανθρωπότητας) και ειδικότερα με τις σύγχρονες πνευματικές ζυμώσεις στον τομέα της φιλοσοφίας και της ψυχανάλυσης. Οι μελέτες του Freud για το υποσυνείδητο και η μπερξονική αντίληψη του χρόνου επηρεάζουν τους μοντερνιστές μυθιστοριογράφους, οι οποίοι στρέφονται προς την παρουσίαση του κόσμου μέσα από την οπτική του υποκειμένου και την ανασύσταση της πραγματικότη-

Literary Modernism, Wikipedia (συνέχεια)

http://en.wikipedia.org/wiki/Literary_modernism

τας ως ασταθούς και μερικής. Τα παραπάνω γίνονται εφικτά μέσω συγκεκριμένων αφηγηματικών επιλογών, όπως χρήση του εσωτερικού μονολόγου και της μεταβαλλόμενης εστίασης. Οι νέες αναζητήσεις εντοπίζονται και στην ποίηση σε επίπεδο θεματικής και μετρικής. Στο λήμμα πραγματοποιείται χρονολογική διαίρεση των διάφορων φάσεων του μοντερνισμού με αναφορές στους κυριότερους εκπροσώπους και στα λογοτεχνικά έργα ενώ ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο θέατρο του παραλόγου.

Υπερρεαλισμός

http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSB106/544/3563,14888/extras/activities/index_c/index_c_surrealism.html

Στο παρόν κείμενο, πραγματοποιείται μια σύντομη μνεία στο ρεύμα του υπερρεαλισμού, το οποίο εμφανίζεται στη Γαλλία κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα με κύριο εκφραστή τον Αντρέ Μπρετόν. Στο πλαίσιο του κειμένου, παρατίθενται υπερσύνδεσμοι που οδηγούν σε πληροφοριακό υλικό σχετικά με τις ευρωπαϊκές διαστάσεις του κινήματος και με την εμφάνισή του στον ελληνικό χώρο. Μέσω των υπερσυνδέσμων, ο αναγνώστης μεταβαίνει σε ιστότοπους όπου μπορεί να παρακολουθήσει σχετικά ντοκιμαντέρ, να διαβάσει το μανιφέστο του Αντρέ Μπρετόν, όπως επίσης έργα Ελλήνων και ξένων υπερρεαλιστών. Παράλληλα, διατίθενται φωτογραφίες εξωφύλλων του περιοδικού *La Révolution Surréaliste* αλλά και εικαστικές δημιουργίες υπερρεαλιστών.

Eric Bronner, “Modernism, Surrealism and the Political Imaginary”

http://logosjournal.com/2012/winter_bronner/

Ο Eric Bronner καταπιάνεται με την ανάπτυξη και το περιεχόμενο των μοντερνιστικών κινημάτων σε λογοτεχνία και εικαστικά στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Ιδιαίτερα, επιμένει στο κίνημα του υπερρεαλισμού και τις πολιτικές του διαστάσεις. Ο υπερρεαλισμός αποτελεί ένα πρωτοποριακό κίνημα που διακηρύσσει την εγγύτητα πραγματικότητας και ονείρου, φαντασίας και λογικής επιχειρώντας να γεφυρώσει τις μεταξύ τους αποστάσεις. Η αμφισβήτηση της λογικής και των καθιερωμένων αξιών αποτέλεσε μια ισχυρή βάση για τη σύνδεση της υπερρεαλιστικής σκέψης με την πολιτική, στην οποία και ο Bronner εμβαθύνει. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζεται μια σειρά συναφών θεμάτων, όπως η χρήση της διαλεκτικής φιλοσοφίας στην υπερρεαλιστική σκέψη, η σχέση των υπερρεαλιστών με το Κομμουνιστικό κόμμα και οι διάφορες αντιφάσεις στις σχέσεις αυτές.

Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζεται μια σειρά συναφών θεμάτων, όπως η χρήση της διαλεκτικής φιλοσοφίας στην υπερρεαλιστική σκέψη, η σχέση των υπερρεαλιστών με το Κομμουνιστικό κόμμα και οι διάφορες αντιφάσεις στις σχέσεις αυτές.

<http://www.ebooks4greeks.gr/%CE%B7-%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%AC-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B1-mario-vitti>

(έχει διαγραφεί)